

Pedagogisch werkplan

Samenwijs Torenlei

September 2021

Inhoudsopgave

Voorwoord		3
1. Pedagogisch beleid kinderopvang de Torenlei		4
1.1	Samenwijs met kinderen	4
1.2	Ontwikkelingsmodel en pedagogische doelen	5
2. Werkplan – praktische informatie		
2.1	Aantal kinderen, activiteiten vakanties, ruilen en extra opvang	6
2.2	Groepen	6
2.3	Vaste gezichten op de groep en aanwezigheid gedurende de dag	6
2.4	Pedagogische coach	7
2.5	Opleidingseisen pedagogisch professionals en inzet van stagiaires	8
2.6	Ziekte, ongeluk(jes), brandveiligheid, hygiëne en veiligheidsnormen	9
3. Uitwerking van verantwoorde kinderopvang		
3.1	Ieder kind een eigen mentor	10
3.2	Emotionele veiligheid	10
3.2.1	Kennis maken en wennen	10
3.3	Zelfstandig functioneren	11
3.4	Sociale competenties	11
3.5	Overdracht van waarden en normen	12
4. Begeleiding van ontwikkeling en opvoeding binnen de groepen		
4.1	Dagritme	12
4.2	Pedagogisch handelen bij de kinderen	13
4.3	Voor- en vroegschoolse educatie peuteropvang	14
5. Passende opvang realiseren		
5.1	Volgen en signaleren	15
5.2	Ondersteuningsteams	16
6. Verbinding met ouders		
6.1	Contacten met ouders individueel	16
6.2	Medezeggenschap	17
7. Plannen voor 2021		17

Bijlagen: Beleid veiligheid en gezondheid

Voorwoord

In het hart van Esbeek, in de prachtig verbouwde kerk verheugen wij ons erop dat wij uw kind mogen verwelkomen in Samenwijscentrum de Torenlei! Samen met u zetten wij ons ervoor in om uw kind een goede basis te bieden voor zijn toekomst.

Ieder kind mag er zijn!

Elk kind wordt geboren met zijn eigen talenten, is van nature nieuwsgierig en gaat op ontdekkingsreis. Een lange reis die ieder kind op zijn eigen manier op basis van aanleg en temperament en in eigen tempo onderneemt. Tijdens deze reis ontdekt een kind zijn eigen persoonlijkheid, het groeit en ontwikkelt zich binnen zijn mogelijkheden tot een mondige, zelfstandige, verantwoordelijke, creatieve en sociale persoon.

Ouders en kinderopvang begeleiden het kind daarin gezamenlijk, ieder vanuit zijn eigen rol met respect voor elkaar, tijdens de ontdekkingsreis naar volwassenheid. Kinderen leren spelenderwijs de spelregels van de samenleving, zodat zij zich kunnen wortelen in die samenleving en zich daarin sociaal kunnen bewegen met een besef van waarden en normen.

Voor onze pedagogisch professionals staat de ontwikkeling van het individuele kind centraal. Onze pedagogisch professionals zorgen voor een veilige basis, een plek waar kinderen zich kunnen ontspannen en zichzelf kunnen zijn. Er is ruimte voor emotie. Pedagogisch professionals herkennen signalen van het kind en weten hoe ze hierop moeten reageren. De veilige omgeving nodigt kinderen uit om op onderzoek te gaan, zich te ontwikkelen en plezier te beleven. Onder begeleiding van de pedagogisch professionals leren kinderen spelenderwijs. Zij stimuleren interacties tussen kinderen onderling, bevorderen de betrokkenheid en zelfstandigheid van kinderen, stimuleren creativiteit, motorische ontwikkeling, spel- en taal ontwikkeling. Praten en uitleggen, structuren en grenzen stellen en individuele zorg hebben onze nadrukkelijke aandacht.

Bij Torenlei zijn volop mogelijkheden om de kinderen uitdaging en aandacht te bieden in wisselwerking met kinderen van hun eigen leeftijd. Het terrein biedt zowel binnen als buiten de mogelijkheid om een grote diversiteit aan activiteiten aan te bieden.

In dit pedagogisch werkplan treft u de informatie aan hoe wij vorm en inhoud geven aan de begeleiding van uw kind!

Heeft u naar aanleiding van dit werkplan vragen of suggesties voor verbetering dan horen wij die graag. U kunt daarvoor altijd terecht bij de pedagogisch professionals en bij mij als directeur staat de deur altijd open!

Ester de Bruijn
directeur Samenwijscentrum Torenlei
Katja Timmermans
Manager Torenlei

1. Pedagogisch beleid kinderopvang de Torenlei

1.1 Samenwijs met kinderen

Een kind krijgen, het op zien groeien en hen begeleiden, is voor ouders het belangrijkste dat er is in het leven. De professionals zijn zich er niet alleen van bewust wat uw kind voor u betekent, maar zij verheugen zich ook dagelijks op de komst van uw kinderen. Graag geven wij u inzicht in het kader waarop wij met uw kinderen willen omgaan en hen in samenspraak met u willen begeleiden.

Het Samenwijscentrum biedt ons de kans om vanuit één visie op de pedagogische en didactische begeleiding van de kinderen een doorgaande ontwikkelingslijn aan te bieden. Het team van opvang en onderwijs geeft vanuit die visie vorm en inhoud aan de manier waarop wij omgaan en werken met de kinderen. Het doel van de integratie tussen opvang en onderwijs is om elk kind het maatwerk te bieden dat het nodig heeft om zijn talenten en kansen zo goed mogelijk te ontwikkelen, gericht op een goede positieve basis voor zijn eigen toekomst.

Die ontwikkeling kunnen wij alleen op een goede manier vorm en inhoud geven in samenspraak met u. Met behulp van andere professionals én de mogelijkheden die de buurt biedt brengen wij dit proces stapsgewijs verder in de praktijk.

Het kader dat nu voor u ligt zal in de loop van de tijd telkens aangepast worden als vervolg op de verbreding van de mogelijkheden. Deze ontstaan naar aanleiding van het samenwerkingsproces en de interactie met u en de overige omgeving.

Gericht op kind ontwikkeling

De ontwikkeling van uw kind hangt niet alleen af van de opvoeding en verzorging die u als ouders geeft, maar ook van de wereld om het kind heen. Van jongs af maakt een kind deel uit van de samenleving: familie, de buurt en allerlei andere mensen en partners.

Het team van Torenlei is één van die partners, die haar bijdrage wil leveren om de ontwikkeling van uw kind zo goed mogelijk te begeleiden. Wij zorgen voor een goede omgeving en sfeer om in op te groeien. Een veilige plek, die voelt als thuis. Een plek waar vertrouwen en respect ervoor zorgen dat uw kind zich in alle rust kan ontplooiën, onder begeleiding van de beste mensen. Wij streven ernaar om een goede basis te bieden voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van uw kind vanaf de babyleeftijd tot aan het einde van de basisschool.

Onze pedagogisch professionals zijn experts op het gebied van ontwikkelingsgericht begeleiden en opvoeden. Goed geschoold en voortdurend getraind in het herkennen van de verschillende ontwikkelingsstadia die elk kind doorloopt. Zij stimuleren eigenschappen en vaardigheden die kinderen tot gelukkige en evenwichtige personen maken. Zij helpen de kinderen om het beste uit zichzelf te halen door zelf het goede voorbeeld te geven. Doordat onze professionals een omgeving creëren waarin vertrouwen, ontwikkeling en positief met elkaar omgaan, centraal staat, is de kans groot dat kinderen dat goede voorbeeld als vanzelfsprekend volgen.

Een mooie doorgaande lijn is zichtbaar bij de overgang naar de basisschool. Peuters hebben al zo vaak activiteiten samen gedaan met de kleuters, kennen de leerkrachten en weten door de afstemming van normen en waarden wat hen in de begeleiding te wachten staat. Ook geldt dit voor kinderen die de overstap maken van dagopvang naar buitenschoolse opvang. Bij de buitenschoolse opvang staat centraal dat kinderen kunnen genieten van hun vrije tijd. Daarbij hebben wij als doel dat de kinderen kennis maken met verschillende manieren waarop zij hun vrije tijd in kunnen richten!

Doorgaande ontwikkelingslijn met onderwijs

Uw kind is het uitgangspunt, uw kind heeft recht om zijn eigen talenten en vaardigheden te leren ontdekken. Heeft het extra ondersteuning nodig dan is er binnen het brede team van Torenlei, dat gevormd wordt door professionals van kinderopvang en basisschool, de benodigde expertise aanwezig om daar zorg voor te dragen. Daarnaast kunnen wij terugvallen op de zorgstructuur zoals die vanuit de transitie jeugdzorg in Hilvarenbeek is opgebouwd.

Samen met het team van de basisschool zijn wij bezig om vanuit één pedagogische en didactische visie de kinderen te begeleiden. Zo willen wij hen een goede basis bieden voor de rest van hun leven. VVE Methodiek 'Peuterplein' is hierbij de pedagogische basis voor de kinderen 0 tot 4 jaar. Later in het werkplan kunt u meer lezen over de inhoud hierover.

1.2 Ontwikkelingsmodel en pedagogische doelen

Onze pedagogisch professionals zorgen voor een veilige basis, een plek waar kinderen zich kunnen ontspannen en zichzelf kunnen zijn. Er is ruimte voor emotie doordat de pedagogisch professionals signalen van het kind herkennen en weten hoe ze hierop moeten reageren. De veilige omgeving nodigt kinderen uit om op onderzoek te gaan, zich te ontwikkelen en plezier te beleven. Onder begeleiding van de pedagogisch professional leren kinderen spelenderwijs. Zij stimuleren interacties tussen kinderen onderling, bevorderen de betrokkenheid en zelfstandigheid van kinderen, stimuleren creativiteit, motorische ontwikkeling, spel- en taal ontwikkeling. Individuele zorg, praten en uitleggen maar ook structuren en grenzen stellen hebben onze nadrukkelijke aandacht.

Grondhouding

In de eerste jaren dat kinderen opgroeien, vormt zich de basis van hun ontwikkeling naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid. Wij vinden het belangrijk om kinderen te helpen zelfvertrouwen te ontwikkelen en respect te hebben voor zichzelf, anderen en de natuur. We leren ze van jongs af aan kijken naar de wereld om hen heen. We laten ze zien hoe ze zich kunnen bewegen in onze maatschappij door ze een plek in onze samenleving te geven. Het is daarom belangrijk dat we samen met u en met het basisonderwijs een doorgaande (leer)lijn bieden in de opvoeding van kinderen. Dat we samen de kinderen 'begeleiden' naar de volwassenen van de toekomst.

Verantwoorde kinderopvang

De manier van werken bij Torenlei is gebaseerd op vier pedagogische competenties.

- *Emotionele veiligheid*

Met de kinderen gaan wij op een sensitieve en responsieve manier om. Daarbij tonen wij respect voor de autonomie van kinderen. Het stellen van grenzen aan het gedrag en het bieden van structuur legt een veilige basis, een "thuis" waar ze kunnen ontspannen en zichzelf mogen zijn. Kortom kinderen moeten zich prettig en geborgen voelen.

- *Zelfstandig functioneren*

Kinderen dagen wij spelenderwijs uit in de ontwikkeling van hun motorische, cognitieve en creatieve vaardigheden. Hun taalontwikkeling is daarbij essentieel om zich te leren uitdrukken en in hun sociale contacten met anderen. Wij willen kinderen in staat stellen om steeds zelfstandiger te functioneren in een veranderende omgeving. Respect voor het unieke van ieder kind is daarbij het uitgangspunt. Mogelijkheden bieden om kinderen zelfvertrouwen te laten ontwikkelen en een positief zelfbeeld te vormen.

- *Sociale competentie*

Kinderopvang is een sociaal gebeuren en voor kinderen dus een prima basis om spelenderwijs sociale kennis en sociale vaardigheden bij te brengen. Wij willen kinderen in staat stellen om steeds zelfstandiger relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden.

- *Overdracht van normen en waarden*

Kinderen worden gestimuleerd om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving met het oog op een respectvolle omgang met anderen en een actieve participatie in de maatschappij.

2. Werkplan – praktische informatie

2.1 Aantal kinderen, activiteiten in vakanties, ruilen en extra opvang

Torenlei biedt dagopvang aan kinderen van 0 tot 4 jaar met daarbij geïntegreerde peuteropvang voor kinderen van 2 tot 4 jaar. Er zijn twee stamgroepen met de maximale groepsgrootte van 15 kinderen in KDV 1 en maximaal 14 kinderen in KDV 2. Torenlei biedt in totaal dagopvang aan maximaal 29 kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar. Op maandagmiddag, dinsdagmiddag, woensdagmiddag, donderdagmiddag en vrijdag voegen KDV 1 en KDV 2 samen.

De kinderen kunnen naast de basisruimte gebruik maken van de naast gelegen leer- en speelhoeken in de centrale hal om in kleine groepjes activiteiten te doen, te bewegen en bovenal te spelen. De centrale hal wordt tevens ook door de kleuters intensief gebruikt, waardoor er vele ontmoetingsmomenten plaatsvinden.

In aansluiting hierop hebben we de keuze gemaakt voor een ontwikkelingsgerichte kind indeling:

0 tot 4 jaar met aandacht voor zorg en opvoeding.

2/3 tot 4 jaar met aandacht voor zorg en opvoeding en voorschoolse educatie.

Voor de peuteropvang volgen wij het gemeentelijk beleid: in de leeftijd van 2 tot 4 jaar hebben peuters het recht om 2 dagdelen per week de peuteropvang te bezoeken. Op dit moment zijn we een VVE-gecertificeerde locatie. Dat betekent dat we alle kinderen uit Esbeek, dus ook de kinderen die extra ondersteuning nodig hebben, kunnen ontvangen en in hun eigen dorp naar de peuteropvang kunnen gaan. De kinderen die een gemeentelijke indicatie hebben komen per jaar 40 (school)weken 4 dagdelen van 4 uur naar de peuteropvang per week. De peuteropvang vindt alle schooldagen plaats van 8:30 tot 12:30 uur. Tijdens deze tijden wordt er ook VVE aangeboden. Als een kind met een gemeentelijke indicatie met vier jaar zijn peuteropvang carrière afsluit heeft het 960 uur (kind 2,5 tot 4 jaar: 60 weken maal 16 uur per week) VVE aanbod gehad.

Daarnaast biedt Torenlei ook BSO opvang aan voor kinderen die naar de basisschool gaan. In totaal mogen we 39 BSO kinderen opvangen in twee basisgroepen. Op dit moment gebruiken we 1 BSO basisgroep voor maximaal 22 kinderen. De basisgroep is een groep voor kinderen van 4 t/m 13 jaar.

4 tot 13 jaar; met geborgenheid van het bekende en ruimte voor ontspanning, waarbij een veilige overhand van dagopvang naar buitenschoolse opvang gecreëerd wordt. Hierbij spelen veiligheid en nabijheid een grote rol. Naast het welbevinden van deze kinderen staat de BSO in het teken van uitdagende activiteiten. De kinderen krijgen een uitdagend activiteiten aanbod.

Daarnaast zijn er twee groepen voor de naschoolse opvang:

- Groep 1 van maximaal 22 kinderen. Deze groep maakt gebruik van het lokaal rechts boven.
- Groep 2 van maximaal 17 kinderen. Deze groep maakt gebruik van het lokaal links boven. Deze groep wordt op dit moment niet gebruikt.

Naast de afgenomen opvang volgens het afgesloten contract is het mogelijk om te ruilen van dag of om uw kind extra te brengen, als daardoor het maximaal aantal kinderen in de groep niet wordt overschreden. Het is in dat geval ook mogelijk dat uw kind in een

andere groep wordt opgevangen. Hiervoor vragen wij voorafgaand toestemming van de betreffende ouders.

2.2 Groepen

Bij Torenlei staan ons drie ruimtes voor de dagopvang ter beschikking en drie voor de BSO. De basisruimte, die via de eigen ingang van de kinderopvang bereikt wordt, is de plek waar alle kinderen ontvangen worden en gebruik van kunnen maken. In deze ruimte verblijven de kinderen van 0 tot 2 jaar. De groepsruimte is ingericht met een vrije vloer. Jonge kinderen vinden het heerlijk om op de vloer allerlei activiteiten te doen zoals spelen met de poppen, bouwen, knutselen etc. Een speelhuis biedt de mogelijkheid om te klimmen en klauteren, onderdoor te gaan, kiekeboe te spelen etc. Een knusse hoek bij het grote raam is er voor het uitzwaaien, voor te lezen of even lekker rustig te zitten. De verhoogde box is er voor de allerkleinsten om desgewenst apart de wereld te verkennen. In de centrale hal van het Samenwijscentrum zijn hoeken ingericht waar de kinderen activiteiten kunnen doen op het gebied van lezen, fantasispel, bouwhoek, huishoek: hier ontmoeten de peuters ook de kleuters en kunnen er gemeenschappelijke activiteiten gedaan worden. Spelenderwijs leren peuters en kleuters van elkaar en met elkaar en wordt de overgang naar groep 1 een natuurlijke!

De inrichting is afgestemd op de leeftijd van de kinderen. Het meeste spelmateriaal is op kinderhoogte. Bij de inrichting is gekeken "door de ogen van een kind". Kinderen moeten gemakkelijk kunnen spelen met het materiaal en op ooghoogte aangeboden krijgen. Op deze manier ondersteunt het spelmateriaal en de inrichting kinderen bij het zelfstandig maken van keuzes en bij hun zelfredzaamheid in de verschillende ontwikkelingsfasen.

Bij de BSO hebben we drie ruimten tot onze beschikking waarvan twee basisgroepen. In de basisgroep starten we na schooltijd op. Daarnaast worden op verschillende plaatsen in het gebouw activiteiten aangeboden. Naast de basisgroep maken we ook gebruik van het handvaardigheid lokaal, de buitenruimte en de leerpleinen.

2.3 Vaste gezichten op de groep en aanwezigheid gedurende de dag

Voor het aantal kinderen in relatie tot het aantal pedagogisch professionals hanteren wij de wettelijke normen zoals die vastgelegd zijn in de CAO Kinderopvang. Er werkt een vast team van pedagogisch professionals. Als er op afzonderlijke dagdelen minder kinderen aanwezig zijn, kunnen dagopvang en BSO kinderen worden samengevoegd en wordt de bezetting van de medewerkers aangepast aan het aantal aanwezige kinderen.

Kinderdagverblijf:

Tijdens pauzes en aan het begin en einde van de dag, kunnen er minder beroepskrachten aanwezig zijn, maar nooit minder dan de helft van het afgesproken aantal professionals. Dit is voor 3 uur per dag toegestaan. Op dit moment wordt er op maandag, dinsdag, woensdag, donderdag en vrijdag tussen 7:30 en 8:00, 12:30 en 14:30 en tussen 17:00 en 17:30 afgeweken van het beroepskracht-kind-ratio. Tijdens de vakantieperiodes kan het zo zijn dat er op andere tijden dan van 12:30 tot 14:30 van het beroepskracht-kind-ratio wordt afgeweken, maar nooit minder dan de helft van het afgesproken aantal professionals. Mocht dat tijdens de vakantieperiode zo zijn dan zal dat hier vermeld worden.

BSO:

Gedurende de reguliere schoolweken is het voor een half uur per dag toegestaan minder pedagogisch professionals in te zetten dan volgens de LKR vereist is. Tijdens schoolvakanties, studiedagen of andere vrije dagen is dat voor 3 uur per dag toegestaan. Voor de BSO is dat tijdens de middagpauze of bij aanvang of eindtijd dat er minder beroepskrachten aanwezig zijn, maar nooit minder dan de helft van het afgesproken aantal pedagogisch professionals. Op dit moment wordt er op dinsdag en donderdag tussen 17:00 en 17:30 afgeweken van het beroepskracht-kind-ratio.

Als er wordt afgeweken van de beroepskracht-kind-ratio dan is er soms slechts één pedagogisch professional in het Samenwijscentrum aanwezig. Om dit te ondervangen is er tenminste één andere volwassene in het gebouw aanwezig of wordt er gebruik gemaakt van de zogenoemde achterwachtregeling, waarbij een medewerker binnen een kwartier aanwezig kan zijn.

Bij verlof en ziekte is het uitgangspunt gehanteerd, dat er altijd een medewerker met een vast dienstverband, die bekend is bij de kinderen wordt ingezet.

Als er tijdens dagdelen conform de beroepskracht-kind-ratio slechts één pedagogisch professional in het Samenwijscentrum aanwezig is, dan is ondersteuning van deze beroepskracht door een andere volwassene in geval van calamiteiten geregeld.

Om u een goed beeld te geven van de dagelijkse inzet van de professionals geven wij u hierbij een overzicht van de dagelijkse inzet van professionals op de groepen. Uiteraard zult u begrijpen dat wij in dit werkplan onze professionals niet bij naam benoemen maar aanduiden met A, B etc. Aan de hand van onderstaand overzicht kunt u zien in de geel gearceerde blokken op welke manier wij er zorg voor dragen dat uw kind in de loop van de week bij de baby's altijd twee vaste gezichten voor het grootste deel van de dag op de groep heeft en bij de oudere kinderen niet meer dan 3 vaste gezichten heeft in de loop van de dag. De tweede of derde professionals kunnen verschillend zijn.

	maandag	dinsdag	woensdag	donderdag	vrijdag
7.30 uur samen					
Groep kdv 1	A,B	A,D	D,A	A,D	A
Groep kdv 2	C	C	C	C	C
BSO	-	C,F		C	
Afwijking leidster – kindratio 3 uur toegestaan	7:30-8:00 12:30-14:30 17:00-17:30	7:30-8:00 12:30-14:30 17:00-17:30	7:30-8:00 12:30-14:30 17:00-17:30	7:30-8:00 12:30-14:30 17:00-17:30	7:30-8:00 12:30-14:30 17:00-17:30

Aan het einde van de dag voegen het KDV en de BSO samen. Op maandag en vrijdag voegt het KDV en de BSO altijd samen indien het kind aantal dit toelaat.

Bij verlof van de professionals zorgen wij er voor dat er voor de kinderen een vast en voor hen vertrouwd gezicht is. Invalkrachten zijn zoveel mogelijk gekoppeld aan ten hoogste twee vestigingen zodat ook zij voor de kinderen een vertrouwde professional worden.

2.4 Pedagogische coaching

Als Samenwijs Opvang & Onderwijs stellen wij het kind centraal. Ieder kind krijgt de aandacht en de zorg die het nodig heeft om de eigen talenten te ontdekken, te ontwikkelen en het recht op een toekomstperspectief dat daarbij aansluit.

Een pedagogisch professional is daarin deskundig, heeft het beste met kinderen voor en zet zich daar dagelijks voor in.

Pedagogische coaching richt zich enerzijds op het implementeren van de beoogde werkwijze van Samenwijs Torenlei om het kind maatwerk te bieden en anderzijds om het eigen probleemoplossend vermogen van pedagogisch professionals te activeren en te stimuleren om mee te denken welke oplossingen toepasbaar zijn in hun eigen situatie.

De werkwijze van coaching zal vanuit een positieve kijk, competentie vergrotend en progressiegericht vorm krijgen. Wat goed gaat in de praktijk is belangrijk voor de evaluatie van het werken met de kinderen. Het inzien van positieve ervaringen en deze te versterken werkt als een stimulans tot professionele ontwikkeling.

Professionals hebben recht op minimaal 2 gesprekken van 1 ½ uur per jaar. Daarnaast vindt ook teamcoaching of coaching on the job plaats in opdracht van de manager en op basis van het pedagogisch werkplan.

Op basis van het aantal FTE bij het team van Torenlei, is berekening gemaakt dat de coach minimaal 23 uur komt coachen op locatie Torenlei. Samenwijs heeft ervoor gekozen dit ruimer te nemen om te investeren in kwaliteit. Dit houdt in dat de pedagogisch coach 80 uur per jaar (2 uur per schoolweek) heeft voor coaching on the job en daarnaast nog flexibele uren voor individuele coaching.

De pedagogische coach wordt begeleid door de pedagogische beleidsmedewerker, die werkzaam is voor de kwaliteitsontwikkeling voor Samenwijs Opvang & Onderwijs. Op basis van de wettelijke richtlijnen, wordt de beleidsmedewerker minstens 100 uur per jaar voor Torenlei ingezet.

2.5 Opleidingseisen professionals en inzet van stagiaires

De opleidingseisen die Samenwijs Opvang van de pedagogisch professionals verlangt, zijn vastgelegd in de CAO. De professionals, die op de peutergroepen 's ochtends peuteropvang bieden, zijn in het bezit van een VVE certificaat. Alle professionals zijn vanaf 2018 geschoold voor Nederlands 3F niveau. Mogelijk nieuwe medewerkers worden zo snel mogelijk na in dienst treden geschoold.

Samenwijs opvang investeert in de professionals door jaarlijks aan de hand van het opleidingsplan bij of om te scholen.

Wij rekenen het tot onze verantwoordelijkheid stagiaires een plaats te bieden zodat ze ook in de praktijk gevormd worden. Stagiaires zijn pedagogisch professionals in opleiding. Zij worden opgeleid tot zelfstandige competente professionals. Naar gelang de opleiding zal de stagiaire allerlei taken en werkzaamheden verrichten en krijgt zij de gelegenheid om de opdrachten behorende bij de competenties uit te voeren. In principe worden zij 'boventallig' ingezet. Afhankelijk van de vorderingen c.q. competenties van de stagiaire en de situatie in de unit waar de opleiding plaats vindt, zijn er omstandigheden die uitnodigen om de stagiaire in de gelegenheid te stellen zijn zelfstandigheid te toetsen. De taken van de stagiaires en van de werkbegeleiders binnen stichting Samenwijs hebben wij de volgende protocollen/ beleidsstukken beschreven: BPV plan, het introductieplan en het stage werkboek. Deze documenten kunt u terugvinden op onze website onder de button 'nuttige informatie'.

Samenwijs opvang biedt werknemers de mogelijkheid om kennis en kwaliteit in het werk te vergroten. Bijvoorbeeld in de vorm van een workshop, cursus of opleiding. Jaarlijks wordt daartoe een opleidingsplan vastgesteld.

2.6 Ziekte, ongeluk(jes), brandveiligheid, hygiëne en veiligheidsnormen

Ziekte

Een kind is ziek wanneer het in tegenstelling tot zijn/haar normale doen, niet kan deelnemen aan de dagelijkse gang van zaken in de opvang. Bij de groepsopvang kan het niet de aandacht krijgen die het nodig heeft, zonder dat het ten koste gaat van de aandacht voor de andere kinderen in de groep. Wanneer het kind gedurende de dag op

ziek wordt, zal de ouder telefonisch ingelicht worden. In samenspraak met de ouder bepaalt de pedagogisch professionals wat op dat moment in het belang van het kind en van de groep de beste oplossing is.

Met betrekking tot ziekten zijn de door de GGD gestelde richtlijnen en aanbevelingen voor ons uitgangspunt van handelen.

Is er sprake van een besmettelijke ziekte dan maken we dit altijd kenbaar via schriftelijke informatie hierover op de toegangsdeur of via een brief naar de ouders.

Ongeluk(jes)

In de ontdekkingsdrang van het kind kan een ongelukje in een klein hoekje zitten.

Wanneer het kind op de buitenschoolse opvang een ongeval krijgt, zullen we afhankelijk van de ernst ervan, stappen ondernemen. Er bevindt zich een EHBO trommel waarvan de inhoud afgestemd is op de GGD voorschriften en een informatiewijzer met betrekking tot de meest voorkomende kinderziektes en EHBO instructies.

Verschillende pedagogisch professionals hebben de cursus bedrijfshulpverlening gevolgd. Elke pedagogisch professional is geschoold op kinder-EHBO en volgt de herhalingslessen.

Brandbeveiliging en brandoefening

Samenwijs Torenlei heeft een vergunning van de brandweer. Dit betekent dat aan alle brandveiligheidseisen van de brandweer zijn voldaan. Aanvullend op deze eisen bestaat er een calamiteitenplan waarin uitgebreide instructies vastgelegd zijn aangaande een brand- en ontruimingsplan. De pedagogisch professionals zijn hiervan op de hoogte. Verschillende pedagogisch professionals hebben de cursus bedrijfshulpverlening gevolgd. Jaarlijks wordt er een ontruimingsoefening gehouden samen met de basisschool. Het is dan belangrijk dat alles goed op elkaar is afgestemd. De pedagogisch professionals nemen de kinderen hand in hand naar buiten. Baby's worden mee naar buiten genomen in een evacuatiebedje.

Hygiëne en veiligheidsnormen

Met betrekking tot de veiligheid en hygiëne handelen wij volgens het veiligheids- en gezondheidsbeleid van Torenlei. Het beleid is erop gericht dat medewerkers bewust worden van veiligheid en gezondheid risico's.

Tijdens elke teamvergadering komt één van de onderwerpen uit het veiligheids- en gezondheidsbeleid aan de orde. Dat kan een onderwerp voor implementatie zijn, omdat het een nieuw onderdeel is of voor evaluatie.

De discussie wordt gevoerd over hetgeen de teamleden al dan niet verantwoord achten voor de kinderen. Het inschatten van de risico's maakt niet alleen dat het bewustzijn vergroot wordt, maar biedt ook de mogelijkheid om ontwikkeldoelen te realiseren dat kinderen leren omgaan met het inschatten van risico's. Samen nagaan waar sprake is van over bescherming: kinderen worden immers met vallen en opstaan groot. Op basis van dergelijke discussies kan afgesproken worden op welke manier de ouders erbij betrokken worden en hoe het gecommuniceerd wordt.

Daarnaast komen zaken aan de orde, die vanuit de praktijk ter discussie worden gesteld. Hierbij valt te denken aan items die wellicht toch als groot risico moeten worden ingeschat in plaats van als aanvaardbaar risico door een bepaald voorval. Ook dit kan leiden tot bijstelling van beleid.

De jaarlijkse scan die door de veiligheid-en gezondheidsfunctionaris wordt uitgevoerd is ook een belangrijk document voor evaluatie en bijstelling van beleid.

Wij voeren jaarlijks de risico inventarisatie voor veiligheid en gezondheid uit. Jaarlijks controleert de GGD; de rapportage hiervan is ter inzage op de website te vinden.

In de avonduren of zoveel mogelijk op momenten dat er geen kinderen aanwezig zijn wordt er schoongemaakt. Verder worden alle ruimtes dagelijks geventileerd en mag er binnen de kinderopvang niet worden gerookt!

3. Uitwerking van verantwoorde kinderopvang

3.1 Ieder kind een eigen mentor

Elk kind heeft er recht op om bewust gezien en gevolgd te worden, niet alleen in zijn ontwikkeling, maar ook in zijn welbevinden als kind en zijn functioneren binnen de groep. Daarom werken wij met een mentor, die als pedagogisch professional werkt op de groep van uw kind en functioneert ook als aanspreekpunt voor de collega's om informatie over uw kind te verzamelen. De mentor bespreekt periodiek de ontwikkeling van uw kind met u, de ouders. Tevens is de mentor het aanspreekpunt voor de ouders bij vragen over de ontwikkeling en het welbevinden van het kind. In de buitenschoolse opvang is de mentor ook het aanspreekpunt voor het kind. De ouder maakt bij het intakegesprek kennis met de mentor. Mocht in de loop van de tijd een mentor vertrekken of op andere dagen gaan werken, dan wordt het schema aangepast en worden de ouders aan de nieuwe mentor voorgesteld. In het ouderportaal is zichtbaar wie de mentor van het kind is.

3.2. Emotionele veiligheid

Een veilige leefomgeving vinden: ieder kind een mentor

Door te zorgen voor een veilige leefomgeving voor kinderen bieden wij hen houvast en geborgenheid om de wereld om hen heen hanteerbaar te maken. Wij bieden kinderen een 'thuis' waar ze kunnen ontspannen en zichzelf mogen zijn zodat ze op een 'veilige plek opgroeien'. De pedagogisch professional is gericht op het kind en creëert een open sfeer, waardoor het kind vertrouwen in haar en in de andere kinderen krijgt. Dit is voorwaardenscheppend voor de andere kernwaarden.

Voor het bereiken van emotionele veiligheid is het opbouwen van vertrouwde relaties, tussen de kinderen onderling en met de teamleden van Torenlei van belang.

3.2.1 Kennis maken en wennen

De basis voor het vinden van emotionele veiligheid wordt gevormd in de eerste periode dat een kind bij ons komt. Het is belangrijk dit contact zorgvuldig op te bouwen met elkaar:

- We beginnen daarmee tijdens het intake gesprek waarbij ouders en kind kennis kunnen maken met de mentor van het kind. Er wordt geïnformeerd naar alle zaken die belangrijk zijn om te weten van het kind en de thuissituatie. De ouder krijgt uitleg over de gang van zaken bij ons en er worden over en weer afspraken gemaakt.
- Kinderen krijgen de gelegenheid 2 keer te wennen voor de duur van maximaal één dagdeel per keer. In principe vindt dit plaats op de rustige dagdelen, zodat ouder en kind alle aandacht kunnen krijgen.

3.3 Zelfstandig functioneren

Ontdekken van eigen talenten, eigen keuzes maken en zelfvertrouwen opbouwen

Wij vinden het belangrijk om ieder kind als individu te zien en te aanvaarden zoals het is. Ieder kind is anders en ieder kind heeft een andere achtergrond. Wij accepteren en stimuleren het kind middels respect voor de individuele ontwikkeling en achtergrond. De benadering die daarbij wordt gehanteerd is positief, welwillend en zorgzaam. Kinderen worden aangemoedigd in ondernemen daar het jonge kind deze bevestiging nodig heeft in het kunnen; dat geeft hen zelfvertrouwen. De pedagogisch professionals zijn terughoudend met helpen, voordoen of ingrijpen. Zij zullen het kind ondersteunen door hen te helpen het zelf te doen. Op deze manier groeit het zelfvertrouwen van het kind. Het uitgangspunt is dat als een kind zijn eigen talenten goed kan benutten het in staat is om zelfvertrouwen op te bouwen. Meer waardering voor je talenten zorgt voor meer zelfvertrouwen.

Naarmate een kind ouder wordt zie je steeds beter welke talenten een kind bij zichzelf ontdekt. Als pedagogisch professional speel je hierop in zodat kinderen in staat worden gesteld om hun persoonlijke competenties te ontwikkelen.

Er is spel materiaal aanwezig, dat aansluit bij de verschillende ontwikkelingsfasen en ontwikkelingsgebieden. Het speelgoed daagt de kinderen uit om samen te spelen of biedt juist de mogelijkheid om individueel te spelen. Wij stimuleren het onbewuste leerproces van kinderen actief en positief. In dat spel en in de omgang met volwassenen en kinderen om hen heen, ontwikkelen kinderen zich.

Ook wordt, door in te spelen op het speel- en leergedrag bij kinderen, de ontwikkeling in het maken van eigen keuzes gestimuleerd. Het is soms verbazingwekkend hoe vroeg kinderen al eigen keuzes willen maken. In het kader van het vergroten van de zelfstandigheid laten we de kinderen dit doen naast het zoveel mogelijk zelf op laten lossen van conflicten.

3.4 Sociale competenties

Deelnemen aan de samenleving, een positieve bijdrage leveren aan de omgeving
Deze competenties hebben alles te maken met 'een plek om samen te leven'.

Kenmerkend voor kinderen is dat zij in toenemende mate zelfstandig deelnemen aan hun omgeving. Wij willen, net als ouders en samenwerkingspartners, kinderen de vele aspecten van een positieve leefgemeenschap meegeven. We leven in een moderne, vaak hectische, prestatiegerichte samenleving. Een kind leert al snel dat zijn eigen welbevinden sterk afhankelijk kan zijn van de vriendschapsrelaties met andere kinderen en volwassenen om hem heen. Naar elkaar leren luisteren en aandacht hebben voor de ander is een vertrekpunt om kinderen en volwassenen bij elkaar te brengen. Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich prettig voelen in deze contacten en leren omgaan met diverse situaties, hoe moeilijk dit soms ook is. Wij leren de kinderen, middels het opstellen van bepaalde groepsregels, deel te zijn van een groep. Daarin leren ze samen delen, spelen, ervaren, werken, ruzie maken en opkomen voor zichzelf. Zij mogen aangeven wat prettig is en wat niet, zelfstandig kiezen en leren zelfredzaam te zijn en om te gaan met belonen en corrigeren.

Daarnaast worden er regelmatig feesten gevierd. We besteden aandacht aan de jaarlijks terugkerende feestdagen zoals Sinterklaas, Kerst en Carnaval. Van de verjaardag van het kind en het afscheidsfeest wordt een bijzondere dag gemaakt. Het is belangrijk voor de sociale ontwikkeling van het kind dat er speciale aandacht wordt geschonken aan deze feestelijkheden. Samen feest vieren schept een band en geeft een gezellige sfeer.

We willen kinderen graag kennis laten maken met de rijkdom van de natuur. Door van jongs af aan de waarde van de natuur te kennen, zal een kind gemakkelijker leren een positieve bijdrage te leveren aan de omgeving. Kinderen zijn nieuwsgierig en ontdekken in de kleinste hoekjes, de kleinste spinnetjes. Deze ontdekkingsdrang bij kinderen willen wij behouden door de natuurlijke leefomgeving een belangrijke plaats te bieden in het dagelijks aanbod. Voor de ontwikkeling en de gezondheid van kinderen staat het onomstotelijk vast dat buiten zijn en buiten spelen een must is. Het contact met de natuur is voor heel wat kinderen niet meer vanzelfsprekend. Door van jongs af aan de waarde van de natuur te kennen, zal een kind ook gemakkelijker leren een positieve bijdrage te leveren aan de omgeving.

De pedagogisch professionals zien hoe dit kinderen stimuleert te kijken, voelen en proeven, tijdens het buitenspelen met de groep. Als het weer het maar even toelaat, gaan de kinderen buiten spelen. Omdat het gezond is, goed voor de ontwikkeling van de grove motoriek en sociale vaardigheden, maar ook omdat buiten spelen de zintuigen op een andere manier stimuleert dan binnen. Spelen is ontdekken.

3.5 Overdracht van normen en waarden

Verantwoordelijkheid aanleren, voor jezelf en voor de ander
Ontwikkelen van verantwoordelijkheidsgevoel vinden wij belangrijk. Vanuit een veilige leefomgeving, met stimulerend aanbod, maken kinderen steeds vaker en meer keuzes. Ze leren om op te komen voor zichzelf en krijgen daarin stap voor stap de mogelijkheid om verantwoordelijkheid voor zichzelf en voor de andere kinderen binnen de groep te

ontdekken. Zo leren kinderen vanzelf aan hoe ze een verantwoordelijke rol kunnen innemen binnen de samenleving.

Daarbinnen wordt altijd rekening gehouden met het feit dat kinderen uit verschillende gezinnen komen. Met respect voor andere cultuur, gewoontes, taal, waarden en normen zijn alle kinderen welkom.

Onze groepsregels komen voort uit een aantal normen en waarden. Met waarden bedoelen we dingen die we in de omgang met de kinderen belangrijk vinden. De norm is de gedragsregel die uit die waarde voortkomt. De volgende waarden zijn in beeld: voorbeeldgedrag, groepsregels, het oplossen van conflicten en culturele verschillen en identiteit. Een aantal normen die daaruit voortvloeien zijn: sociaal samenzijn, bescherming van het kind, elkaar helpen, elkaar geen pijn doen, elkaar troosten en met elkaar rekening houden. Deze normen en waarden dragen wij over middels gedragingen;

Respect

Het is belangrijk dat kinderen zichzelf kunnen zijn. Samenspelen met andere kinderen en volwassenen maakt hen vertrouwd met de spelregels van samenleven. Wij benaderen het kind met respect voor het individu, zijn eigen karakter en wil en de leuke eigenaardigheden en bijzonderheden. Kinderen komen het best tot ontwikkeling als ze zich veilig en op hun gemak voelen.

Voorbeeldgedrag

Voorbeeld zien doet volgen. Daarom is het belangrijk dat we ons als volwassenen ervan bewust zijn wat we doen, wat we zeggen en hoe we ons gedragen in bijzijn van het kind. Kinderen zijn gevoelig en pakken verbale en non-verbale communicatie snel op. We leren het kind met respect om te gaan met materialen van hen zelf en van een ander.

Grenzen

Duidelijkheid is van groot belang. Het is voor een kind belangrijk om te weten wat de grenzen zijn. Door het vriendelijk, duidelijk en consequent optreden van de pedagogisch professional leert het kind wat wel en niet kan.

Om ongewenst gedrag te stoppen, is het belangrijk om op één lijn te zitten en consequent te handelen. Gedrag van een kind kan storend of gevaarlijk zijn voor de ander of voor het kind zelf. We respecteren de wil van het kind, maar dit betekent niet dat we er (direct) gehoor aan geven. Wanneer we gedrag of een activiteit moeten stoppen doen we dat door de situatie uit te leggen. Doen kinderen gevaarlijke spelletjes dan verbieden we dat. Veiligheid gaat voor.

Belonen en corrigeren

De pedagogisch professionals benaderen het kind op een positieve manier en prijzen het gewenste gedrag. We spreken liever van corrigeren dan van straffen. Corrigeren kan op verschillende manieren gebeuren. De pedagogisch professional keurt gedrag af wanneer het belang van andere kinderen in het gedrang komt. Daarbij wordt het *gedrag* van het kind afgekeurd, niet het kind! Het kind krijgt handreikingen in welk gedrag gepast is. Wanneer waarschuwingen niet voldoende zijn om het ongewenste gedrag te stoppen laten we een kind tot rust komen door hem letterlijk of figuurlijk de ruimte te geven en zijn prikkels los te laten. Vervolgens kan er na een praatje met de pedagogisch professional weer over gegaan worden tot de orde van de dag.

Mocht het dan voor het kind niet over zijn en zijn of haar gedrag blijft, dan wordt er contact opgenomen met de ouders. Het contact met de ouder is daarom belangrijk zodat voor alle partijen een werkbare oplossing gevonden wordt.

Oplossen van conflicten

In een groep met kinderen spelen regelmatig kleine botsingen of conflicten. Echte ruzies tussen kinderen zijn zeldzaam. Botsingen zijn leermomenten. Kinderen leren sociale vaardigheden om hun mening duidelijk te maken, de ander te begrijpen en oplossingen te zoeken. Zo leren ze belangrijke sociale- en morele regels. De pedagogisch professionals zijn terughoudend bij het ingrijpen in een conflict tussen groepsgenoten

zolang kinderen elkaar geen pijn doen of er onveilige situaties (kunnen) ontstaan. Dit doen we o.a. door:

- niet direct te reageren; alleen in de gaten houden of ze het zelf oplossen.
- herinneren aan de regels om elkaar geen pijn te doen.
- bemiddelen tussen de kinderen.

4. Begeleiding van ontwikkeling en opvoeding binnen de groep

4.1.1 Dagritme KDV

De baby's krijgen gedurende de gehele dag hun eigen verzorging volgens het ritme dat de ouders aangeven.

Vooraf voor het jonge kind zijn dagelijks terugkerende herkenningspunten belangrijk. Het jonge kind leert het verloop van het dagdeel kennen door een vaste indeling. De kring, het samen spelen en gezamenlijk eet- en drinkmoment biedt structuur.

De baby's volgen hun eigen ritme gedurende de dag. Pas wanneer ze groot genoeg zijn, volgen ze onderstaand ritme. Gaande weg worden de kleintjes in hun ontwikkeling gestimuleerd met kortstondige activiteiten.

Het dagritme dat hieronder is beschreven is 's ochtends gericht op het werken met het VVE programma, zoals dat aan de peuters vanaf 2 jaar wordt aangeboden. Het stimuleren van de zelfredzaamheid en zelfstandigheid lopen als een rode draad door het programma van de dag evenals het ontwikkelingsgericht werken.

Het VVE programma wordt op basis van een thema aangeboden, waarbij de taalontwikkeling gestimuleerd wordt en per thema het aanleren van bepaalde woorden, passend bij de leeftijd van de peuter worden aangeboden. Daarnaast worden de kinderen spelenderwijs ook in contact gebracht met de school en gaan regelmatig op bezoek bij de onderbouw.

7.30 – 9.00 uur; ontvangst

De kinderen worden gebracht. Er is een korte overdracht tussen ouder en pedagogisch professional en na het afscheid mogen de kinderen vrij spelen. De peuters die alleen naar de peuteropvang gaan, worden rond half negen gebracht. Kinderen mogen in hun eigen tempo en op hun eigen manier de dag starten. Dat kan in de groep, in de hal of in de speelzaal. Medewerkers geven vooraf aan waar kinderen naar toe mogen. Op deze manier kunnen zij de ruimte, materialen en andere kinderen ontdekken. Deze acclimatisering is voor kinderen erg waardevol zodat ze hun veilige basis ervaren.

Rond 9.15; kringgesprek

Nu alle kinderen aanwezig zijn, begint de dag. Samen met de kinderen, hoe klein ook, ruimen we al het gebruikte speelgoed op. We doen dit door eerst een opruimlied te zingen en vervolgens de kinderen te begeleiden. We beginnen in een kring met een gezamenlijk moment. We nemen de dag door en visualiseren dit voor de kinderen met pictogrammen. Deze pictogrammen worden binnen de gehele school gebruikt waardoor kinderen die van 0-13 jaar tegen komen. Voor kinderen is het prettig om deze voorbereiding geboden te krijgen omdat dit duidelijkheid geeft. Kinderen weten wat ze kunnen verwachten en daardoor gaan zij gemakkelijker mee in de overgangsmomenten op een dag.

Tijdens het kringgesprek wordt ook stil gestaan bij het lopende thema. We lezen een boek of zingen een lied. Daarnaast krijgen kinderen de gelegenheid om zelf iets te vertellen over hun huidige belevingswereld. In dit kringgesprek worden de kinderen gemotiveerd om naar elkaar te luisteren en iets te vertellen. Dit moment wordt afgesloten door de kinderen een keuze te laten maken voor 1 van de 2 volgende aangeboden activiteiten.

Rond 9:45; tijd voor activiteit

Met de kinderen wordt thematisch gewerkt met de activiteiten die gericht zijn op 4 ontwikkelingsgebieden van kinderen. Zo werken we met thema's ook in een doorgaande lijn met de kleuters. We proberen onze activiteiten voor de kinderen van deze leeftijd in te richten op ontdekken en ervaren. Voel maar hoe de verf aan je handen voelt, zie wat er gebeurt als je krijtje het papier aanraakt, hoor hoe mooi de

kinderliedjes zijn die we zingen. Om de kinderen zoveel mogelijk aandacht te geven op deze momenten werken we in kleine groepjes. De kinderen kiezen welke activiteit ze eerst willen gaan doen.

Kinderen worden niet verplicht om mee te doen met een activiteit, maar meestal doen ze allemaal mee, omdat kinderen van nature meestal graag aansluiten bij de groep. Meer informatie over het VVE werken vindt u verder in het pedagogisch werkplan.

Rond 10.15 uur; voorbereiding + tafelmoment

Wanneer alles is opgeruimd krijgen de kinderen een schone luier of gaan naar het toilet. De kinderen die oefenen met zindelijkheid worden meegenomen in de toiletronde. Zo krijgen zij de gelegenheid om te leren van de grotere kinderen. Na afloop wassen alle kinderen hun handjes bij het lage aanrecht.

Fruit en drinken wordt klaargemaakt. Het verse (seizoen) fruit wordt voor het kind dat voor het eerst een fruithapje eet met de staafmixer fijn gemalen, langzaam gaan we over tot steeds iets grover fruit totdat het kind kleine stukjes kan eten. Deze kleine stukjes krijgen de kleinste kinderen in een eigen bakje. Voor de grotere kinderen wordt het fruit op 1 schaal gelegd. De kinderen mogen om de beurt fruit afpakken zodat ze rustig eten en op hun beurt wachten. Mag een kind vanwege een allergie of geloofsovertuiging bepaalde producten niet eten dan kan dit aangegeven worden en houden wij daar uiteraard rekening mee.

Tijdens dit moment wordt er gezongen of een boekje wordt voorgelezen passend bij het thema. Kinderen worden uitgedaagd om woordjes na te zeggen of eenvoudige liedjes mee te zingen.

Rond 11:00; Speeltijd buiten

Dagelijks gaan we met alle kinderen naar buiten omdat we dit heel belangrijk vinden. Los van de gezondheid van de kinderen ervaren wij dat zij hier ook tot ander spel worden uitgedaagd. Ook maken we met regelmaat uitstapjes in het dorp samen met de kinderen wanneer we daar mooie ontwikkelkansen zien liggen.

11:30 – 12.15 uur; Lunch

Lunchtijd: De handjes worden gewassen en dan aan tafel voor brood en melk. Het gaat hierbij niet alleen om het eten en drinken maar ook om het contact met elkaar. We stimuleren een sfeer van gezellig samenzijn en een rustmoment op de dag. Het eten en drinken wordt niet aan de kinderen opgedrongen. Alle kinderen dienen gedurende de maaltijd wel aan tafel te blijven zitten. De broodmaaltijd wordt gezond benaderd en naarmate de kinderen beter kunnen kauwen laten we de korstjes aan het brood zitten. De keuze om (thuis) te snoepen laten we aan de ouders, maar op de dagopvang kiezen we bewust voor gezond, weinig zoet en zo min mogelijk kleurstoffen. Afwisseling voor de ontwikkeling van de smaak en het binnenkrijgen van verschillende voedingsstoffen is erg belangrijk. Met feestdagen kunnen we een uitzondering maken.

Vanaf 12:15; Einde peuterarrangement

De peuters van de peuteropvang worden gehaald.

Vanaf 12.30 uur; Naar bed

De kinderen krijgen een schone luier of gaan naar de wc. Alle kinderen die een middagslaapje doen, gaan naar bed. We streven ernaar de kinderen een vaste slaapplek aan te bieden. Bij het slapen en ontwaken, bevinden zij zich op een vertrouwde plek. De andere kinderen blijven in de groep of in de hal spelen.

15.00 uur; Tussendoortje

Zodra de kinderen uit bed komen krijgen ze een schone luier of gaan naar de wc. De kinderen krijgen drinken en een tussendoortje aan tafel en er wordt hen met liedjes of een boekje een tafelmoment aangeboden.

15.30 uur; Middagactiviteit

De kinderen gaan spelen, binnen of buiten en soms wordt er een activiteit aangeboden. Deze kan voortkomen als verdieping/verbreding op het ochtendprogramma of een losse activiteit binnen het thema. Omdat we samenwerken met de BSO ontvangen we ook oudere kinderen in de ruimtes van de kinderopvang. Met name de jonge kleuters die een vermoeiende dag hebben gehad ervaren de rust en sluiten hun dag hier af op eigen tempo.

Een aantal kinderen krijgt vervolgens rond 16.30 warm eten en anderen krijgen fruit en groente.

Vanaf circa 16.30 uur; Afsluiting

De kinderen spelen hun vrij spel totdat ouders hen komen halen. Er vindt een korte overdracht plaats tussen ouders en pedagogisch professional.

Dit is een algemene dagindelingen, waar van afgeweken kan worden. Waar we met de baby's voornamelijk het ritme van het kind volgen, volgen de andere kinderen steeds meer het ritme van de groep. Er wordt altijd gekeken naar de behoeften van ieder kind. Het dagritme van het kinderdagverblijf bestaat uit een afwisseling van speel- en verzorgactiviteiten. Wij vinden het belangrijk dat kinderen regelmatig buiten zijn en uitstapjes maken. Naast geplande activiteiten en vrij spel, is er ruimte voor spontane ideeën: kijken bij het mais kneuzen, naar de bossen of een speeltuintje. Dagelijkse routines zijn onmisbaar binnen het kinderdagverblijf. Het zijn momenten die iedere dag terugkomen en soms zelfs meerdere keren op een dag, bijvoorbeeld binnenkomen, eten, verschonen en slapen. Routines zijn kansrijke momenten. Het zijn momenten waarop er individuele aandacht voor het kind is en verschillende ontwikkelingsgebieden gestimuleerd kunnen worden. Wij moedigen kinderen aan om dingen zelf en samen te doen, zoals aan- en uitkleden, eten, handen wassen, tafel dekken en naar de wc gaan. Routines worden ook gebruikt om gesprekjes te voeren, sociaal gedrag te bevorderen en om nieuwe ervaringen op te doen. Routines zijn op deze manier leuk, betekenisvol en leerzaam. Om kinderen te helpen de dag te begrijpen en om alle routines en activiteiten te ondersteunen, worden dagritmekaarten gebruikt. Zij hangen op ooghoogte van de kinderen, waardoor zij zichtbaar en bereikbaar zijn. Elke kaart geeft een activiteit of gebeurtenis van de dag aan. Aan de hand van de kaarten wordt uitleg gegeven of gepraat. Dagritmekaarten worden tevens gebruikt om het tijdsbesef van kinderen te vergroten.

Pedagogisch handelen bij de kinderen

In deze leeftijdscategorie wordt de basis gelegd in het ervaren van een veilige basis.

Bij het brengen van de kinderen worden zij op hun gemak gesteld en er wordt afscheid genomen van de ouders op de manier zoals ouders en groepsleiding die het beste voor het kind achten. Kinderen die moeite hebben met afscheid nemen worden getroost en afgeleid met materialen, door ze vast te houden of in contact te brengen met andere kinderen.

Kinderen bouwen samen een vertrouwde relatie op met bijvoorbeeld naamspelletjes, praten over thuis en over de activiteiten en gebeurtenissen op de groep, door terugkerende dagindeling en rituelen, het meespelen en het stimuleren van imitatie. Vooral voor jonge kinderen zijn vaste dagelijkse herkenningspunten belangrijk. De maaltijd, het samen spelen en het eventuele middagdutje brengen structuur in hun leven.

Om deze positieve band tot stand te brengen maken we gebruik van:

- het vieren van belangrijke gebeurtenissen; verjaardag, het krijgen van een broertje of zusje, feestdagen, afscheid van de groep, enz;
- praten over activiteiten en gebeurtenissen in de groep;
- meespelen; naast dat de kinderen alleen spelen, maken de pedagogisch professionals ook bewust de keuze om samen met de kinderen te spelen;

- imitatie; kinderen leren enorm veel van elkaar door middel van spelletjes. Zo leren de kinderen spelenderwijs met elkaar om te gaan.

Naast de pedagogisch professionals spelen ook de groepsgenootjes een belangrijke rol. Het kind moet de gelegenheid krijgen een band met hen op te bouwen. Dit alles maakt dat het belangrijk is dat er continuïteit is in de groep. Afhankelijk van het aantal kinderen en/of de activiteiten worden de deuren open gezet om de leef- en speelwereld voor de kinderen te vergroten.

Vertrouwen en veiligheid wordt bevorderd door:

- vaste pedagogische professionals en vaste oproepkrachten,
- een herkenbare dagindeling,
- vertrouwde groepsruimte
- de aanwezigheid van andere groepsgenootjes.

Torenlei is zo ontworpen dat kinderen zich veilig en geborgen voelen. Maar tegelijkertijd bieden zij hun in alle opzichten de ruimte om de wereld om hen heen te ontdekken. Door de indeling van de benedenverdieping kunnen de kinderen op diverse plekken terecht om activiteiten te ondernemen. Zo kunnen we stap voor stap de wereld van het kind laten 'meegroeien' en de mogelijkheden steeds uitbreiden voor nieuwe ontdekkingen. Het contact en het doen van activiteiten samen met de kleuters is een vorm van ontschotting tussen opvang en onderwijs die een natuurlijke overgang naar het basisonderwijs ondersteunt.

Ontmoeten van de omgeving

Wij laten kinderen kennis maken met de wereld, natuur en maatschappij en zijn betrokken bij de directe omgeving van de opvang. Pedagogisch professionals nemen kinderen daarom vaak mee naar buiten. We gaan dan met de kinderen op uitstapje; naar het bos, bezoeken de speeltuin of gaan op bezoek bij de boer. De uitstapjes doen de pedagogisch professionals met de kinderen te voet, met de bus van Samenwijs of met de bolderkar. De afstand en duur van de uitstapjes zijn afhankelijk van het aantal kinderen, de leeftijden en het ritme van de groep. De veiligheid van de kinderen wordt altijd gewaarborgd en de pedagogisch professionals handelen volgen het protocol uitstapjes. Er gaat voldoende begeleiding met de kinderen mee, de pedagogisch professionals nemen een EHBO- trommel en telefoon mee en de kinderen dragen een vestje. Vooraf wordt gecommuniceerd waar de groep heengaat en hoe laat zij terug zijn. Ouders worden bij de intake geïnformeerd over de uitstapjes en om hun toestemming hiervoor gevraagd.

Dagritme BSO

14:30 uur

De BSO kinderen komen uit school en verzamelen bij de stamgroep.

De schooldag worden met de kinderen besproken. De kinderen krijgen iets te eten en te drinken.

14:45-15:00

De kinderen kiezen uit de activiteiten en spelmogelijkheden die er zijn.

16:30 – 17:00

De kinderen krijgen nogmaals iets te eten en als de kinderen willen mogen ze ook iets te drinken pakken.

17:00- 17:30 uur

We gaan gezamenlijk alles opruimen. De eerste kinderen worden nu opgehaald. Vanaf dit moment voegen we samen met het KDV mits het kind aantal dit toelaat.

Tijdens het ophalen van de kinderen vindt er een korte overdracht plaats tussen ouders en pedagogisch professional.

Pedagogisch handelen bij de BSO

Kinderen bouwen samen een vertrouwde relatie op met bijvoorbeeld naamspelletjes, praten over thuis en over de activiteiten en gebeurtenissen op de groep, door terugkerende dagindeling en rituelen, het meespelen en het stimuleren van imitatie.

Om deze positieve band tot stand te brengen maken we gebruik van:

- het vieren van belangrijke gebeurtenissen; verjaardag, het krijgen van een broertje of zusje, feestdagen, afscheid van de groep, enz;
- praten over activiteiten en gebeurtenissen in de groep;
- meespelen; naast dat de kinderen alleen spelen, maken de pedagogisch medewerkers ook bewust de keuze om samen met de kinderen te spelen;
- imitatie; kinderen leren enorm veel van elkaar door middel van spelletjes. Zo leren de kinderen spelenderwijs met elkaar om te gaan.

Naast de pedagogisch professionals spelen ook de groepsgenootjes een belangrijke rol. Het kind moet de gelegenheid krijgen een band met hen op te bouwen. Dit alles maakt dat het belangrijk is dat er continuïteit is in de groep.

Vertrouwen en veiligheid wordt bevorderd door:

- vaste pedagogische medewerkers en vaste oproepkrachten,
- een herkenbare dagindeling,
- vertrouwde groepsruimte,
- de aanwezigheid van andere groepsgenootjes.

Ons Samenwijscentrum is zo ontworpen dat kinderen zich veilig en geborgen voelen. Maar tegelijkertijd bieden zij hun in alle opzichten de ruimte om de wereld om hen heen te ontdekken. Door de logische indeling van de leeftijdsgroepen in het pand, kunnen de kinderen op diverse plekken terecht om activiteiten te ondernemen. Zo kunnen we stap voor stap de wereld van het kind laten 'meegroeien' en de mogelijkheden steeds uitbreiden voor nieuwe ontdekkingen.

Het resultaat van spel en activiteiten is van secundair belang, de kennismaking met het materiaal en het gezellig (samen) bezig zijn staan voorop. Bij creativiteit gaan wij uit van de ontdekkingsdrang, de kennismaking met het materiaal, ervaring en beleving van het kind. De pedagogisch medewerkers zijn terughoudend met helpen, voordoen of ingrijpen. Zij zullen het kind ondersteunen door het te helpen het zelf te doen. Op deze manier groeit het zelfvertrouwen van het kind. We vragen het kind ook mee te helpen bij het opruimen van het speelgoed, op- en afruimen van de tafel. Naarmate de kinderen ouder worden, verwachten wij steeds meer van ze. Wij vinden het belangrijk dat kinderen hun eigen verantwoordelijkheid nemen voor het opruimen en meehelpen!

Kinderen bij de buitenschoolse opvang kunnen steeds kiezen uit een activiteit of vrij spel. Doel is wel dat we kinderen zinvol met hun vrije tijd leren omgaan. De activiteiten, workshops en cursorisch aanbod is zo samengesteld dat kinderen allerlei mogelijkheden kunnen ontdekken en uitproberen, om zo eigen interesse te ontwikkelen. Of het nu creatief, sportief, expressief of natuurlijk is. Allemaal stapjes om als zelfverzekerd en succesvol burger in de maatschappij te komen staan.

Ontmoeten van de omgeving

Wij laten kinderen kennis maken met de wereld, natuur en maatschappij en zijn betrokken bij de directe omgeving van de BSO. Pedagogisch professionals nemen kinderen daarom vaak mee naar buiten. We gaan dan met de kinderen op uitstapje; naar het bos, bezoeken de speeltuin of gaan naar de gymzaal. De uitstapjes doen de pedagogisch professionals met de kinderen te voet of met de bus van Samenwijs. De afstand en duur van de uitstapjes zijn afhankelijk van het aantal kinderen en de

leeftijden van de kinderen. De veiligheid van de kinderen wordt altijd gewaarborgd en de pedagogisch professionals handelen volgen het protocol uitstapjes. Er gaat voldoende begeleiding met de kinderen mee, de pedagogisch professionals nemen een EHBO-trommel en telefoon mee en de kinderen dragen een vestje. Ouders worden bij de intake geïnformeerd over de uitstapjes en om hun toestemming hiervoor gevraagd.

4.3 Voor- en vroegschoolse educatie bij de peuteropvang

Methodiek

Bij de opvang wordt elke dag met het ontwikkelingsstimuleringsprogramma Peuterplein gewerkt. Deze methode valt onder de Voor en Vroegschoolse Educatie (VVE). Dit is een bewezen effectief programma waarmee wij spelenderwijs de ontwikkeling van peuters stimuleren. Dit gebeurt door samenhang te brengen binnen het thema door afstemming van het taalaanbod (boekjes, liedjes), de activiteiten, de inrichting van de speelleeromgeving (de huishoek wordt bijvoorbeeld omgetoverd tot een ziekenhuis) en eigen initiatieven. Peuterplein is de leidraad van voor thema's waar andere activiteiten en actuele invullingen aan toegevoegd worden.

Middels VVE stimuleren de pedagogisch professionals de peuters in hun ontwikkeling op de relevante ontwikkelingsgebieden:

- sociaal emotioneel
- grove motoriek
- fijne motoriek
- taal
- muzisch
- creatief
- voorbereidend rekenen

Peuters zijn enorm nieuwsgierig. Zeker in de leeftijd van 2 tot 4 jaar gaan ze de wereld om hen heen ontdekken. Met VVE spelen de pedagogisch professionals volledig in op die nieuwsgierigheid. Kinderen leren spelenderwijs en door samen te zingen, bewegen, lezen, praten en werken helpen de pedagogisch professionals de peuters steeds een stapje verder in hun ontwikkeling.

De activiteiten worden geboden in verschillende thema's. De onderwerpen van de thema's liggen dicht bij de belevingswereld van het kind met steeds een themaverhaal zoals bijvoorbeeld: lente, water, dieren. Tijdens de thema's worden verschillende activiteiten aangeboden waarin alle ontwikkelingsgebieden gestimuleerd worden. We gebruiken materialen als prentenboeken en "levend" materiaal uit het dagelijkse leven. De thema's worden samen met de kleuterleerkracht van de basisschool gepland en op deze manier wordt er gewerkt binnen de doorgaande leerlijn van 0-13 jaar.

Taalontwikkeling en rekenen

Taal is een belangrijk voertuig in de algemene ontwikkeling van kinderen. Het gaat er vooral om dat kinderen taal actief als communicatiemiddel gaan gebruiken om zich te uiten en onder woorden te brengen wat hen bezighoudt. Een goede beheersing van de taal is noodzakelijk om kinderen goede, gelijke onderwijskansen te bieden.

De plaats van taal binnen Torenlei uit zich in:

- Spontane gesprekken tussen pedagogisch professionals en kinderen; bijvoorbeeld tijdens speelmomenten in de hoeken, het doen van activiteiten, versneden of fruit schoonmaken. Daarbij speelt het taalvoorbeeld (ABN) van de pedagogisch professional een cruciale rol.
- Interactief voorlezen en vertellen.
- Spelactiviteiten, vooral het doen alsof spel.
- In de kring liedjes en versjes zingen.

Beginnende geletterdheid

Onder beginnende geletterdheid verstaat men het spontane ontwikkelingsproces dat ontstaat doordat kinderen in contact komen met boeken en geschreven taal. Deze spontane processen zijn belangrijk en leggen de basis voor het leren lezen en schrijven. Het is nuttig allerlei materiaal aan te bieden waardoor kinderen zien dat er geschreven taal is. Wij gebruiken hiervoor verschillende routines:

- Thema boeken
- Interactief voorlezen: We gebruiken hiervoor vaak de boeken uit de themakisten die we door onze samenwerkingspartner bibliotheek Hilvarenbeek geleverd krijgen

Voorlezen

Bij ons leest de pedagogisch professional voor uit boeken met duidelijke afbeeldingen en korte zinnen, zodat de kinderen de situaties en bijpassende emoties herkennen. Zij mogen die verwoorden of op een andere manier uiten zoals in toneelspel of creativiteit. De kinderen ervaren dat zij dezelfde emoties kunnen hebben, dat 'vertrouwd' een veilig en fijn gevoel is en dat onbekend spannend kan zijn, maar door het te ervaren dit in een positief gevoel omgezet kan worden

Beginnende gecijferdheid

Kinderen leren spelenderwijs, hier valt dus ook rekenen onder. Rekenen kan in drie domeinen worden onderverdeeld, waarvan er 2 toepasbaar voor peuters:

- Tellen: Hierbij gaat het om vergelijken, sorteren en verzamelen
- Meetkunde: Het gaat hierbij om kennis van het lichaam met begrippen als groot, klein en voor het ruimtelijk inzicht gebruiken we begrippen als boven, onder.

Wij doen dit door een aanbod van voorleesboeken en bijvoorbeeld liedjes waarin tellen of het lichaam centraal staan en spelletjes waarvoor het gebruik van een dobbelsteen nodig is.

Sociale – emotionele ontwikkeling

De sociale-emotionele ontwikkeling van kinderen is een belangrijk onderdeel van het groeien naar volwassen zijn. Daar helpen wij kinderen graag bij. Ieder mens komt in contact met anderen. Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich prettig voelen in deze contacten en leren omgaan met diverse situaties, hoe moeilijk dit soms ook is. Kenmerkend voor kinderen is dat zij in toenemende mate zelfstandig deelnemen aan hun omgeving. Bij Torenlei leren we kinderen deel te zijn aan een groep. We leren ze samen delen/spelen/ervaren/werken/ruzie maken, opkomen voor zichzelf, aangeven wat prettig is en wat niet. We leren ze kiezen, zelfredzaam te zijn, waarden en normen en om te gaan met belonen/corrigeren.

Samen zijn, samen spelen

Doordat kinderen met elkaar in een groep opgroeien is er veel aandacht voor samen dingen doen; samen feestvieren, samen eten en drinken, samen spelen, samen opruimen etc. In de groep wordt zoveel mogelijk ruimte gelaten voor- en rekening gehouden met ieder kind, zonder dat de andere kinderen daardoor in de verdrukking komen. Kinderen leren dan ook al vroeg -in zekere mate spelenderwijs- rekening te houden met elkaar. We zien door de regelmatige omgang met elkaar dat er relaties tussen kinderen ontstaan, waar ze veel plezier en houvast aan beleven. Uitgangspunten bij het opstellen van bepaalde groepsregels zijn: sociaal samenzijn, bescherming van het kind, elkaar helpen, elkaar geen pijn doen, elkaar troosten, rekening houden met elkaar. Dit doen we door leren deel te zijn van een groep:

- samen delen
- samen spelen

- samen ervaren
- samen werken
- opkomen voor jezelf
- aangeven wat prettig is en wat niet
- leren ruzie maken
- leren kiezen
- leren zelfredzaam te zijn
- belonen en corrigeren speelgedrag

Vanaf ongeveer 3-jaar is een kind in staat om alleen en parallel te spelen. Daarnaast ontstaat de behoefte aan samenspel. Zo leert hij o.a. om te delen, rekening te houden met een ander en op zijn beurt te wachten.

Motorische ontwikkeling

Peuters ontwikkelen zich in hun eigen tempo. De fijne motoriek komt later tot ontwikkeling dan de grote bewegingen. Het ene kind loopt bijvoorbeeld snel, het andere kind doet het rustig aan.

Grove motoriek

De motorische ontwikkeling gaat tussen 1 en 4 jaar met sprongen vooruit. Kinderen krijgen hun lijf steeds meer onder controle. Daar spelen wij in de begeleiding van de kinderen op in. Buiten en binnen leren wij kinderen om te klimmen en klauteren, rennen en springen. Met behulp van dans en muziek leren we kinderen om zich vrij en los (en ritmisch) te bewegen.

Fijne motoriek

Peuters leren steeds fijnere bewegingen met zijn handen en vingers te maken. Peuters kunnen steeds beter een potlood vasthouden, een bladzijde van een boek omslaan, en kleine dingen doen zoals een kraaltje vastpakken. Tussen 2 en 4 jaar leren kinderen zich aankleden en beginnen ze een beetje te tekenen, te knippen en te plakken.

Oog-handcoördinatie

De samenwerking tussen ogen en handen wordt oog-handcoördinatie genoemd. Om dit goed te kunnen, moet de peuter goed kunnen zien en goed kunnen kijken. Met spelletjes spelen we hierop in.

Continu proces van verbeteren van werken met VVE

Samenwijs heeft een werkgroep VVE met een vertegenwoordiger van elke locatie. Tijdens die bijeenkomsten vindt uitwisseling plaats van kennis en ervaring en worden nieuwe onderwerpen aangedragen. De managers worden in 2019 bijgeschoold in het werken met VVE op basis van de kennis over de breinontwikkeling van kinderen en het ontwikkelingsgericht begeleiden in de naast gelegen ontwikkelingsmogelijkheden van de peuters. Daarnaast worden alle medewerkers komende jaren extra getraind in VVE-werken. De pedagogische coach ondersteunt de professionals in het werken met VVE.

Het bijstellen van het werken met VVE is een continu proces op basis van nieuw verworven inzichten, gevoed door de werkgroep, bijscholing en eigen kennis en ervaring onder meer verkregen uit feedback van de ouders en reacties van de peuters.

4.2.3.2 Spel

Spel is erg belangrijk omdat de kinderen zich hierdoor verder ontwikkelen. We hebben te maken met diverse spelvormen die steeds van toepassing zijn op de verschillende ontwikkelingsgebieden van de kinderen:

Vrij spel

Gedurende de gehele dag zijn er meerdere momenten in het dagritme waarop kinderen vrij kunnen spelen. Het belang van vrij spel is binnen de kinderopvang zo groot omdat er continu sociale leermomenten aanwezig zijn rond de kinderen. Kinderen ontdekken en leren namelijk continue spelenderwijs. Doordat de pedagogisch professionals in het spel van de kinderen zich als gast gedragen wordt het mogelijk om aan te sluiten bij de ontwikkeling van een kind. We sturen niet maar helpen een kind om te ontdekken. Op die manier ontdekt een kind ook de plekjes die hij van nature niet zo snel ziet.

Bewegingsspel

Dit is spel waarin kinderen zich uitleven d.m.v. bewegen. Dit kan zijn door te glijden, klimmen, springen, dansen. Dit gebeurt in de groepsruimte, maar ook in de hal of buiten. Hierbij staat de (grof)motorische ontwikkeling centraal.

Doen alsof spel

Hierbij worden veelal dagelijkse situaties nagespeeld. Zowel taal als fantasie spelen vaak een belangrijke rol. Dit spel gebeurt meestal in de huishoek, maar kan ook op andere plaatsen in de ruimte of buiten plaatsvinden. De belangrijke ontwikkelingsgebieden hierbij zijn : taal-, sociale-, cognitieve- en motorische ontwikkeling.

Spel met beleven en verwerken

Dit is spel waarbij kinderen emotionele gebeurtenissen verwerken. Soms worden emotionele gebeurtenissen nagespeeld, waarbij het kind de rol aanneemt van de veroorzaker van de angst of emotie, bijvoorbeeld dokter of tandarts. Maar ook emoties zoals boosheid en verdriet kunnen zo worden uitgespeeld en verwerkt. Hierbij staat vooral de persoonlijke en emotionele ontwikkeling van de kinderen centraal.

Spel met materialen

Bij dit spel maken de kinderen vrij gebruik van de aangeboden ontwikkelingsmaterialen. Hierbij staat vooral de cognitieve ontwikkeling van de kinderen centraal evenals de fijn motorische- en creatieve ontwikkeling.

Spel met regels

Dit zijn vooral gezelschapspelletjes die wij gezamenlijk met de kinderen doen. Hierbij leren kinderen dat er regeltjes aan het spel verbonden zijn, zoals wachten tot je aan de beurt bent. Ook leren de kinderen goed te luisteren en wordt er veel aan taal gedaan. De sociale-, taal- en cognitieve ontwikkeling staan hierbij centraal.

Kringspel

Dit is een spel waarbij interactie met kinderen heel voornaam is. Dit is het gerichte spel in het thema. Deze worden tijdens het maken van de thema programma's afgesproken, zodat er bij iedere stap van het thema een spel is.

Natuurlijk buitenspelen

Blaadjes die ritselen in de wind, gras dat kriebelt onder je voeten of zand dat tussen je vingers doorglijdt. De pedagogisch professionals zien hoe dit kinderen stimuleert om te kijken, voelen en te proeven tijdens het buitenspelen met de groep. Dagelijks gaan de

kinderen lekker buiten spelen. Omdat het gezond is, goed voor de ontwikkeling van de grove motoriek en sociale vaardigheden, maar ook omdat buiten spelen de zintuigen op een andere manier stimuleert dan binnen. Je ziet dat kinderen voortdurend indrukken opdoen om te leren en te ontwikkelen.

Iedere keer dat de kinderen bij ons komt, krijgen de kinderen te maken met al deze vormen van spel. Om daadwerkelijk alle kinderen deze vormen van spel te laten beleven zullen wij daar de kinderen in stimuleren en begeleiden.

Om het spel verder te verrijken, observeren we de kinderen ter plaatse zodat we zien hoe de spelsituatie op dat moment is. Op deze manier weten we op wat voor niveau een kind speelt en hoe we zinvol kunnen begeleiden. Het is vooral van belang dat wij meegaan in de sfeer en de loop van het spel om van daaruit als medespeler die suggesties te doen die verrijkend werken. Dit kan o.a. door in de poppenhoek mee te gaan spelen en de communicatie tussen de kinderen onderling en de pedagogisch professional gaande te houden en te verrijken. Als kinderen nog niet spelen kun je het spel vaak op gang brengen door voor te spelen.

Ouderbetrokkenheid

Ouderbetrokkenheid is een belangrijk onderdeel van VVE. De ouders wordt gevraagd om thuis actief woorden en liedjes uit het thema thuis te oefenen. Doordat ouders thuis aansluiten bij en voortborduren op wat het kind doet en leert bij de kinderopvang, levert dit een grote bijdrage op bij de ontwikkeling van het kind. Pedagogisch professionals zijn zich bewust dat de ouders als opvoeders van hun kind primair verantwoordelijk zijn. De rol van de pedagogische professionals is om op een professionele manier de partner te zijn bij het inspelen op het stimuleren van de ontwikkeling van het kind. Ouderbetrokkenheid wordt binnen Torenlei op verschillende manieren gestimuleerd.

Themaflayer

Voorafgaand aan de start van een thema, krijgen ouders via het ouderportaal een themaflayer verstuurd. In deze themaflayer staat beschreven welke activiteiten worden ondernomen, welke woordjes centraal staan, de liedjes en versjes die geleerd worden en de boeken die gelezen worden. Op deze manier hebben ouders inzicht in de activiteiten horende bij het thema, en kunnen zij hier thuis ook op aansluiten.

Dagelijkse overdracht

Tijdens de dagelijkse overdracht met ouders wordt door de pedagogisch medewerkers benoemd welke activiteiten zijn ondernomen en wat de kinderen deze dag hebben geleerd.

Foto's en berichten via het ouderportaal

Via het ouderportaal worden regelmatig foto's en berichten verstuurd naar ouders. Bij de foto's wordt een toelichting gegeven van de activiteiten die we doen en in de berichten wordt dit ook beschreven. Dit heeft meerdere functies. Enerzijds weten ouders wat hun kind heeft gedaan bij de opvang en kunnen ze hier thuis over praten en op voortborduren. Anderzijds zien ouders op welke wijze wij kinderen stimuleren in hun ontwikkeling en kunnen ze hier tips en ideeën uit halen.

Voorlezen

Bij Torenlei zijn we erg actief met voorlezen. Naast kinderen van groep 6, groep 7 en groep 8, worden ook ouders, opa's of oma's uitgenodigd om een boek voor te lezen. De boeken die voorgelezen worden, passen binnen het thema. Rondom de Kinderboekenweek, Nationale Voorleesdagen en 'Geef een prentenboek cadeau' actie, wordt het boek dat tijdens deze weken centraal staat voorgelezen. Hierbij worden ook ouders gevraagd om het voorlezen te verzorgen.

Bij de 'Geef een prentenboek cadeau'- actie, is het prentenboek welke centraal staat, voor €2,- te koop bij de boekhandel. Wij kopen extra boeken in, zodat ouders in de gelegenheid zijn om bij Torenlei het boek te kopen welke de hele week aan de kinderen wordt voorgelezen. Op deze manier kunnen ouders gemakkelijk aansluiten bij hetgeen wat de kinderen bij Torenlei doen.

4.3 Activiteiten

Het kind centraal stellen betekent voor pedagogisch professionals van Torenlei dat er voldoende tijd is voor het begeleiden en ontwikkelen van kinderen. Er is tijd nodig om de kinderen te volgen, begeleiden en om, zo nodig, extra impulsen te geven. We delen onze dagen daarom zo in dat er zo veel mogelijk tijd en aandacht is voor de kinderen. Met een paar kinderen aan tafel tijdens het eten, in een klein groepje een ontwikkelingsgerichte activiteit doen om bijvoorbeeld de woordenschat te vergroten, terwijl een andere pedagogisch professional een activiteit voor een grotere groep doet. Kinderen kiezen dan voor een activiteit die gekoppeld is aan een professional. Door te werken in kleine groepjes met ontwikkelingsgerichte activiteiten is het mogelijk om ieder kind goed in beeld te hebben. Pas dan is het mogelijk om aandacht te hebben voor het individuele kind, de interactie met de pedagogisch professionals en tussen de kinderen onderling. Bij het aanbieden van activiteiten gaan we uit van de belevingswereld van het kind. Liever nog laten we alles wat we met de kinderen ondernemen voortkomen uit de inbreng van het kind; het kind als inspiratiebron. Het kind is een individueel en sociaal wezen. Het heeft behoefte aan momenten van alleen zijn en aan momenten van samenzijn. Het kind mag zelf kiezen of het deel wil nemen aan groeps- of individueel spel. De pedagogisch professional kan een kind wel aanmoedigen tot deelname en het daarbij ondersteunen.

Activiteiten worden in thematisch aangeboden. Zo staat het individuele kind centraal en kunnen we de ontwikkeling van kinderen goed volgen.

5 Passende opvang realiseren

5.1 Volgen en signaleren

Bij Torenlei wordt via een observatielijst het ontwikkelingsverloop van kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar gevolgd. De observatielijst wordt door de mentor van een kind ingevuld. Zo hebben we elk kind goed in beeld. Een keer in het jaar, rondom de verjaardag van een kind, vinden er oudergesprekken plaats waarin de inhoud van de observatielijst met hen wordt doorgenomen. De oudere peuters krijgen met 3,9 jaar een oudergesprek waarbij na toestemming van de ouders de observaties gedeeld worden met de kleuterleerkracht. Als de kinderen 4 jaar zijn geworden en een overstap gaan maken naar de BSO, kunnen ouders ervoor kiezen om een intake bij de BSO te doen. Echter is dit vaak niet nodig omdat het team van Torenlei de kinderen en hun ouders kent en vice versa.

Zodra blijkt dat een ontwikkelingsgebied van kind extra aandacht nodig heeft, dan krijgt hij daar in het spel een extra stimulans in aangeboden. Wanneer na een poos blijkt dat een kind nog steeds moeite heeft met een bepaald ontwikkelingsgebied, gaan de medewerkers in gesprek met ouders om andere mogelijkheden te verkennen. Een van de

mogelijkheden is om contact op te nemen met het ondersteuningsteam. Uiteraard enkel bij toestemming van ouders. Het contact met de ouders is hierbij van essentieel belang; de privacy moet gewaarborgd zijn en de overdracht vindt pas plaats na toestemming van de ouders.

Overdracht van voor- naar vroegschoolse voorziening

Wanneer een kind de leeftijd van 3;9 jaar bereikt, worden ouders uitgenodigd voor een 10-minuten gesprek. Hierbij wordt het ingevulde kind volgsysteem besproken en daarbij ook de overgang naar de basisschool. Ouders wordt om toestemming gevraagd om de informatie en gegevens van een kind warm over te dragen naar de basisschool. Als ouders toestemming geven, vindt er een warme overdracht plaats. Dit houdt in dat de mentor van het kind een schriftelijke én mondeling overdracht doet naar de leerkracht van kleutergroep. Als doel voor 2020 is gesteld om het eindgesprek bij de kinderopvang en het begingesprek bij de basisschool samen te pakken en hier één moment voor te plannen waarbij de ouders, mentor van het kind en de kleuterleerkracht aanwezig zijn.

5.2 Ondersteuningsteam

Bij Torenlei hebben wij een ondersteuningsteam opgebouwd bestaande uit een aantal specialisten namelijk de verpleegkundige van het consultatiebureau, de JOOB (jeugd, ouders, opvoed begeleider), een consulent van T-Primair, een medewerker van Sterk Huis, de manager van Torenlei opvang en de intern-begeleider van de basisschool. Daardoor wordt het mogelijk om voor ieder kind een passend aanbod te creëren binnen onze opvang met mogelijk hulp van externe partijen. Zo hebben we bijvoorbeeld met enige regelmaat contact met een kinderfysiotherapeut en een logopediste. Volgens de doorgaande ontwikkelingslijn wordt na overleg met ouders bij de overstap naar de basisschool een warme overdracht gedaan naar de leerkracht. Het contact met de ouders is hierbij van essentieel belang; de privacy moet gewaarborgd zijn en de overdracht vindt pas plaats na toestemming van de ouders.

6 Verbinding met ouders

6.1 Contacten met ouders individueel

Samenwerking en een goede communicatie met de ouders is belangrijk om het kind dat te bieden wat het nodig heeft. We willen graag de thuissituatie en de opvangsituatie voor het kind zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. Bijzonderheden kunnen de ouders en wij ook digitaal via ouderportaal of via de mail doorgeven. Door de ouder te laten participeren/bij te betrekken in de opvang wordt ons werk compleet: *de manier waarop we ons vak uitoefenen en onze pedagogische aanpak krijgen zo een meerwaarde.*

De ouder is deskundig wat betreft zijn eigen kind en mag ten aanzien van de wijze van opvang, binnen het kader van het pedagogisch beleid, verwachten dat de pedagogisch professional serieus ingaat op zijn verzoek. Wat betreft het belang van de andere kinderen en het belang van de groep, is de pedagogisch professional deskundig vanuit haar ervaring en opleiding. Wij gaan graag met u in gesprek:

- tijdens de dagelijkse overdracht bij halen en brengen;
- bij ouderavonden;
- bij de jaarlijkse 10 minutengesprekken;
- op aanvraag een individueel gesprek.

De kinderopvang als dienstverlening is steeds in beweging en de ouders hebben recht op informatie over veranderingen en alles rondom de opvang en verzorging van het kind. Wij houden de ouders regelmatig op de hoogte van allerlei organisatorisch nieuws en activiteiten.

De informatie wordt op de verschillende manieren verstrekt:

- Ouderportaal:
Alle digitale communicatie met ouders verloopt via ons ouderportaal.
- Website:

- Deze wordt steeds up to date gehouden met nieuws over de locatie en activiteiten;
- Nieuws van Torenlei
De Torenlei brengt elke twee weken digitale informatie uit over belangrijke zaken en eventuele wijzigingen met betrekking tot de organisatie.
- Themabrief
Bij de start van ieder thema ontvangt u een document door de pedagogisch professionals gevormd met daarin een vooruitblik op komende periode. Hierdoor wordt het voor u mogelijk om thuis aan te sluiten bij de activiteiten en belevingswereld van uw kind.
- Ouderavonden
Een (paar) keer per jaar wordt er een gezamenlijke ouderavond georganiseerd, waarbij we met de ouders van gedachten willen wisselen over een relevant pedagogisch onderwerp of -ontwikkelingen. De aanwezige ouders worden in de gelegenheid gesteld op de inhoud van de avond te reageren. Verder kunnen er avonden georganiseerd worden door derden, te denken valt aan bijvoorbeeld thuiszorg of de GGD, met onderwerpen die relevant zijn voor onze doelgroep.
- 10 minutengesprekken
Jaarlijks wordt er een 10 minutengesprek gepland om de ontwikkeling van uw kind te bespreken. Op aanvraag van de ouder of vanuit het team is er een mogelijkheid om een extra gesprek te hebben.

6.2 Medezeggenschap

Medezeggenschap heel belangrijk om een goede interactie en feedback te krijgen tussen ouders en de organisatie op vestigingsniveau en op niveau van de totale organisatie. Daarom stimuleren wij de participatie in de Locatieraad Torenlei. Binnen de locatieraad worden alle zaken besproken die voor de geïntegreerde opvoeding en ontwikkeling van de kinderen van 0 tot 12 jaar van belang zijn en die wettelijk behoren tot de medezeggenschap van ouders en professionals binnen opvang en onderwijs.

7. Plannen voor 2021

Dit pedagogisch werkplan is geen statisch geheel maar een proces dat continu in beweging is. Nieuwe pedagogische ontwikkelingen in de kinderopvang worden door ons gevolgd en met het team besproken. De daaruit voortvloeiende ideeën en samenwerkingsverbanden kunnen in de praktijk worden uitgetoetst. Als blijkt dat nieuwe pedagogische werkwijzen passen binnen onze algemene visie en in de praktijk getoetst zijn, kunnen zij in een volgende versie van dit werkplan worden opgenomen.

Specifieke aandachtspunten voor 2021:

- Doorgaande leer- en zorglijn met onderwijs

Nu we fysiek in hetzelfde gebouw zijn gevestigd zijn de lijntjes onderling korter geworden en kunnen we elkaar steeds beter meer gaan versterken. In 2021 willen we ons gaan richten op de zorgstructuur binnen Torenlei om ervoor te zorgen dat er een zorgstructuur komt te staan van 0-13 jaar.

- Het openen van een nieuwe groep voor kinderen van 2 tot 4 jaar.